

Z P R A V O D A J   S B Ě

Informace pro členy Společnosti

b r a t ř í   Č a p k ů /SBĚ/

5. číslo

Březen 1978

Společnost bratří Čapků /založena 1.947/
sdružuje a získává přátele a ctitelé tvorby
K. Čapka a J. Čapka, šíří, rozmnožuje a pro-
hlubuje znalost jejich díla a života, podpo-
ruje bádání. a studium literárních a výtvar-
ných pracovníků, kteří se zabývají dílen či
životem některého z obou umělců, popřípadě
osobnostmi či věcmi, vztahujícími se k je-
jich dílu nebo životu, a udržují živou jejich
památku.

I. K DÍLU A ŽIVOTU BRATRŮ ČAPKŮ

Třicet let za námi - kolik před námi?

/Úvod dr. Františka Krčmy k jubilejnímu
večeru Společnosti bratří Čapků 6.X.1977./

Dnešní večer není jedním ze znovuvzkří-
šené série našich čapkovských besed, jen
vyzdobených jubilejní číslicí. Ani to není
formální. schůzka k oslavě kulatého jubilea,
jaké se pozvolna v kulturních vztazích vží-
vají. Scházíme se v pravý okamžik na křižo-
vatce časů, kdy se ohlédáme zpět nejen pro
radostné uspokojení had tím, čím jsme pro-
šli, ale i proto abychom z uplynulých tří
pohnutých dekád vzali pokorné, ale i pozor-
né poučení jak dál.

Historia est vietate magistra, i když trvá jen třicet let. A to vážené shromáždění spřízněných duší, tato vzájemná vizuální přehlídka těch, kteří mají v svém životním kulturním programu úctu, obdi v a lásku k uměleckému odkazu bratří Čapků a všemu, co s nimi souvisí, stejně tak jako vnitřní potřebu sdružovat se k pěstování a dalšímu rozvíjení jejich odkazu, toto symposium je povoláno, aby hodnocením uplynulého získalo správný odhad budoucího. Často totiž slýcháme, že takový velikáni nepotřebují žádné pěstování svého odkazu. Ale potřebujeme je. My jsme se sdružili ne kvůli propagaci díla, jež se už přes půl století s velkým úspěchem propaguje samo, ale proto, že my sami potřebujeme permanentně mít na své kulturní obrazovce čapkovské hodnoty - a to čím častěji a důkladněji, tím lépe. Jestli se to pokládá za samozřejmé u jmen Bedřicha Smetany, Boženy Němcové, Antonína Dvořáka, Jaroslava Vrchlického, Alise Jirásky, ale i Březiny Šaldy, Foerstra, Martinů a dalších, je to neméně samozřejmé nám, kteří si pokládáme za čest být potenciálními zástupci milionové obce čtenářů, diváků a vůbec ctitelů kulturních hodnot a uměleckých názorů Karla a Josefa Čapka, nejen u nás, ale na celém světě.

Naši prošlou cestu není možno vyjádřit přímou čarou. Je to spíš vlnovka, která sledovala výkyvy v hodnocení jejich díla v průběhu věku zanikajících a nově se rodících hodnot. Největší potřebu uplatnit tento ušlechtilý záměr nastal po mnohaletém vymazání jejich jmen z veřejného života za na-

cistů, kdy skutečně bylo nutné hájit jejich odkaz. Vždyť v této bouřlivé poválečné době byli vlastně ještě současníky. Karel zemřel v posledních dnech, kdy bylo možno jeho jméno vytisknout v novinách, a Josef zvláštní zlobou osudu dotrpěl v posledních dnech utlačovatelů, snad těsně po osvobození jeho koncentračního tábora spojenci. Po tolika letech jejich umlčení v chaosu přežívajících osobních i polemických předsudků se vyskytli zjednodušené a zkreslující názory, zejména při vytrhávání filozofické a politické složky jejich uměleckého díla. V této době vzniklá SPOLEČNOST BRATŘÍ ČAPKŮ našla svůj aktuální cíl v dokonalé poznávání pravdy o jejich odkazu. První dva předse-
dové, oba osobní přátelé Čapků, národní umělec Václav Rabas a dr. František Langer za-
štítili svými nespornými jmény ve výtvar-
nictví a literatuře cíle Společnost, aby
ponechali třetímu předsedovi dr. Miroslavu
Halíkovi čest a slávu nejoddanějšího čap-
kovského badatele až do jeho pro nás tak
bolestného odchodu v roce 1974. Nebylo by
spravedlivé, kdybychom k těmto třem nepři-
pojili další tři, kteří se zasloužili o to,
že Společnost přežila období, kdy se klamně
zdálo, že ztratila na aktualitě a potřeb-
nosti. A zároveň o to, že se dnes můžeme
věnovat svému hlavnímu poslání - péči o hlubší
poznání čapkovské problematiky. Bez podpory
mravního a uměleckého kreditu národní uměl-
kyně Olgy Scheinpflugové, bez jejích finan-
čních dotací a bez praktického vedení dlou-
holetého úřadujícího místopředsedy Ing. Bo-
humila Přikryla nebyla by se Společnost

dožila ani jubilea prvního desetiletí. Třetím činitelem, který nám pomohl překonat spodní bod vlnovky našeho vývoje zůstává profesor Lomonosovovy university v Moskvě Sergej Vasilievič Nikolskij, náš čestný člen a světová autorita čapkovská.

Nelze v tomto večeru, tím méně v tomto stručném úvodu říci o naší společnosti vše, co by si zasloužila a co by Vás zajímalo. Prosím proto, abyste vyslechli profesora Karla Čechánka a z jeho úvahy a pak z vybraných studií předních literárních vědců, umělecky znásobený přednesem zasloužilého umělce Radovana Lukavského a Jany Březinové z Národního divadla, znovu si uvědomíte smysl a oprávněnost existence Společnosti bratří Čapků do dalších nejméně třiceti let.

Čím nám Společnost bratří Čapků byla a zůstává.

/Úvaha Karla Čechánka na večeru SBČ 6. října 1977 ke 30. výročí jejího trvání/

Třicet let je pominutelná doba, i když je to údobí, v němž se vyžívá jedna generace a kdy se konsoliduje nebo narušuje nejrozličnějšími vlivy během času. Když se dnes zamýšlíme nad třiceti lety SPOLEČNOSTI BRATŘÍ ČAPKŮ od chvíle, kdy ji v roce 1947 postavili přátelé a ctitelé Josefa a Karla Čapka, shledáme, že je pořád nač se dívat, co prověřovat a čím se obírat. Těch třicet let Společnosti je však jen třetina věku, v nichž vzpomínáme nedožitých devadesátek

obou bratří: Josefovy devadesátky jsme vzpomínali 23. března 1977 a Karel by dovršil svou devadesátku 9. ledna 1980. To je první životopisné pojetí existence SBČ. Druhý aspekt a vlastní důvod s pravou podstatou trvání Společnost dalo však třicetiletí 1907-1938, kdy se rodilo, košatělo a zrálo dílo bratří Čapků, až je oběma bratří náhle přerušil tvrdý a nelítostný osud - válka, která stejně krutě zasáhla do života třicátých let.

A tak po přejetí vichřic hněvu světové katastrofy přeživší přátelé a ctitelé bratří Čapků ustavili k monografickému prozkoumání těchto velkých osobností Společnost po vzoru společností ostatních, aby vytvořili středisko, které pečlivě shledávalo, zřídilo, zkoumalo a vydávalo vše, co si ustavilo předmětem svého zájmu.

Společnost bratří Čapků vykročila do práce s velkou energií a za obecné účasti. I rodiny bratří Čapků, u nichž byla vlastně nejpodstatnější část odkazu obou bratří. Společnost účinně podporovaly. Jarmila Čapková, vdova po Josefovi, Olga Scheinpflugová - Čapková i Helena Čapková - Palivcová, sestra obou bratří. Olga Scheinpflugová přijala Společnost pod svou střechu. Ve společnosti pracovala celá Čapkova generace většinou shromážděna kolem Lidových novin a nakladatelství Fr. Borového, jehož kmenovými autory oba umělci byli a zůstali. Ale zvláště dělným členem SBČ byl PhDr. Miroslav Halík, který se obíral bibliografií bratří Čapků už od r. 1935 a počátkem války byl pak nakladatelstvím Fr. Borový přizván jako vy-

davatel spisů bratří Čapků. Jeho bibliografie díla bratří Čapků a jeho editorské poznámky zůstanou přesným kompasem k orientaci v díle bratří Čapků. Jeho 3 500 bibliografických údajů náleží k tomu nejhodnotnějšímu, co bylo na okraj díla bratří Čapků shledáno, a bez čeho si ani nedovedeme představit práci ostatních badatelů domácích i cizích.

SBC se od počátku mohla opřít o soubory spisů bratří Čapků, jak je vydávalo nakladatelství Fr. Borového a od r. 1950 do dneška nakladatelství Čs. Spisovatel. Mnoho dalších nakladatelství pak vydalo a vydává jednotlivé svazky z díla bratří Čapků, jimiž obohatilo naše poznání o knihy paměti vrstevníků, o knihy zveřejněné korespondence, o výtvarné publikace či o rozbory díla bratří Čapků, jež vznikly z práce mnoha badatelů. Ovšem od počátku úkolem Společnosti bratří Čapků je šířit a rozmnožovat znalost díla bratří Čapků, a proto se snaží citlivě diferencovat a organizovat přístup k němu.

Literární dílo Josefa Čapka je zastiňováno jeho dílem malířským a pak tvorbou bratra Karla. Na rozdíl od Karlových fabulačně vynalézavých próz usiloval Josef Čapek o prózu lyrickou, meditativní a filozofickou, sdělující myšlenku bez zábavného syžetu, přímo, v podobě eseje, sentence nebo aforismu. Josef směřoval k výtvarnému umění, vycházejícímu z expresionismu a kubismu a celým svým malířským vývojem oponoval školské rutíně. Odtud jeho sounáležitost s úsilím Skupiny výtvarných umělců a později Tvrdošíjných a názorová příbuznost se Špálou

a Zrzavým.

S bratrem Karlem tvoří v prvním desetiletí nedílnou autorskou dvojici a v druhém desetiletí pracují společně na dramatech až do r. 1927. Práci na dramatech končí spoluautorství obou bratří, nikoli však jejich spolupráce. Bydleli v sousedství v ulici Bratří Čapků na Vinohradech /tehdy se ještě nazývala Úzká/, pracovali společně v Lidových novinách na Národní třídě, sdíleli společné názory a Josef se na Karlových dílech podílel svou malířskou účastí.

„Kulhavým poutníkem“, jehož obrazem spíná Josef Čapek řadu filosofických úvah, je vlastně poutník na cestě od narození až ke smrti. Jde pomalu, intenzivně vnímá a vědom si jistoty svého cíle vášnivě lpí na milné marnivosti života. Je to vskutku ojedinělá kniha v kontextu prózy třicátých let a v minulosti české literatury má velký předobraz v Komenského „Labyrintu světa“ a starozákonní Šalamounově knize „Kazatel. Smrt Josefa Čapka na samém prahu osvobození v dubnu 1945 byla nejen osobní tragédií umělcovou, ale i bolestnou ztrátou pro moderní českou kulturu.

Karel Čapek, autor světového jména, dramatik a žurnalista, je neúnavný experimentátor v oblasti prózy, je básník a filosof. Jeho dílo svědčí stejně o důvěrné znalosti nejvýlučnějších oblastí lidské činnosti /např. „jak se co dělá“/ jako o důsledném kladení otázek obecně lidského dosahu /jako „Marsyas čili na okraji literatury“ nebo „O věcech obecných čili Zoon politikon“/. Rozpíná se od nezávazné hry s drobnostmi až po heroický zápas o záchranu lidstva před zneužitím ci-

vilizace.

Jako Josef tak Karel propagoval moderní umění, organisoval „Almanach na rok 1914“, překládal moderní francouzskou poesii. Když ji pak roku 1920 vydal, působila jako zjevení. Vítězslav Nezval se o tom čtenářském zážitku vyznal v novém vydání „Francouzské poesie“ 1940: „Nikdy ke mně před rokem 1920 nemluvila poesie zvláštějším a intenzivnějším hlasem jako z Čapkových Apollinairů, Vildraců, Fortů, Birotů, Jammesů. Nedovedu si představit svůj básnický růst, básnický růst Jiřího Wolкера a našich přátel bez kouzelné knížky, v níž Karel Čapek jak jen možno anonymně nachází pro poezii v českém jazyce nové zázračné klima. . .“.

Tady vytvořily podstatné rysy Čapkovy tvorby - jeho živý kontakt se životem a s moderním světem a jeho vůle k tvárnému experimentování. Ve třicátých letech Čapek zaujímá postoj účastníka a soudce, dospívá k myšlence radikální obrany demokratické svobody, světového míru, k úctě ke každému lidskému životu dospívá k právu oponovat rozpínavosti neomezených a ctižádostivých diktatur - stačí porovnat „Bajky a podpovídky“ a „Knihu apokryfů“/. Osou Čapkovi činnosti byla publicistika /v Lidových novinách pracoval od r. 1921/. S tím souvisí, že jazyk je tak mimořádně tvárný, že klada důraz na významovou bohatost slova a dovede v popisu jednotlivostí uchopit mnohotvárnost skutečnosti. Stačí nahlédnout třeba do „Kritiky slov“ a „V zajetí slov“.

Poslední román Čapkův „Život a dílo skladatele Foltýna“ zůstal nedokončen, otázku uměl-

covi mravní a společenské odpovědnosti dořešil Čapek svým vlastním životem a dílem.

Zakladatelé a první tvůrci SPOLEČNOSTI-BRATŘÍ ČAPKŮ - majíce na zřeteli, že díla obou bratří náležejí již trvale k pokladu československé literatury, rozhodli se šířit a rozmnožovat znalost jejich díla. Prostředky k dosažení účelu vymýšleli pak už lidé, kteří se jejich dílem obírali dlouhodobě a odpovídali na impulsy doby, jak je s sebou přinesla. A tady je na místě alespoň vděčně vzpomenout čtyř dosavadních předsedů Společnost, kteří se zasloužili o to, že činnost SBČ neuvázla ne mēlčině ani v písku. Prvním předsedou, který uvedl činnost Společnosti v život, byl národní umělec Václav Rabas, druhým předsedou, který řídil osudy SBČ po 18 let, byl národní umělec František Langer. Třetím předsedou byl už vzpomenutý čapkolog Miroslav Halík a čtvrtým předsedou, který řídí dnešní osudy SBČ je František Krčma.

Všichni tito mužové dovedli shromáždit dělný výbor a společně s ním pak rozvinuli bohatou činnost přednáškovou, výstavní, ediční, divadelní, filmovou, vycházkovou po místech pobytů bratří Čapků a navázali praktickou spolupráci s řadou institucí a organizací, které projevíly snahu rovněž šířit poznání díla bratří Čapků. Ovšem nebylo by tu té činnosti nebýt vás, kteří svou účastí tvoříte živnou půdu programu SBČ. A protože to nejste jenom Pražané, vítám a zdravím především ty „přespolní“, ať už přijeli z Rakovníka, z Berouna, z Plzně, z Ostravy, z Prostějova, z Brna, z Hodonína a bůhví od-

kud, čímž dokazují, že jsme živé tělo, které podněty SBČ přenáší do svých domovů a všech prostředí, o nichž si tady neumíme udělat sami ani představu. A tedy, milí čapkovci, nejen náš dík za vaši vytrvalou účast a zájem na dění v SBČ, ale i za všechny podněty, jež do Společnosti přinášíte. Děkujeme.

Víte, probírka 30 lety SBČ byla by vlastně snadná, jen zalistovat v archivu; nač všechno bychom si vzpomněli, co už se udělalo. Však většina toho byla svědkem a činně se toho účastnila. Ale je lépe BYLI A BYLO ponechat si k jiné příležitosti a zůstat dnes raději u toho, co JSOU A JEST. Co se podařilo uskutečnit nebo spoluvykonat Společnosti z úkolu za vzpomínaných 30 let, je v povědomí členů a účastníků. Čtenářský a divácký zájem širokého čapkovského okruhu znovu a znovu dokazuje rozebrat mnohatisícové náklady díla bratří Čapků. A sledujete-li programy zahraničních nakladatelství nebo novinové zprávy našeho tisku, udivuje vás množství příkladů, jež z díla bratří Čapků neustále vycházejí. Tak 14. září 1977 denní tisk přinesl zprávu, že moskevské nakladatelství Chudožestvennaja litěratúra vydalo sebrané spisy Karla Čapka v 7 svazcích a všechny svazky jsou ilustrovány Josefem a Karlem Čapky. Několika málo šťastným se pak dokonce dostal do ruky překlad Povídek z jedné i druhé kapsy do japonštiny od docenta tokijské univerzity Eči Čína. A navážete-li styk s čapkovskými čtenáři a sběrateli, setkáte se s obdivuhodnými jednotlivci, kteří vlastní dílo bratří Čapků nejen v prvních vydáních, co kdy a kde vyšlo,

Ale nechybí mezi námi i tací, kteří vlastní a neustále doplňují všechna vydání díla bratří Čapků. A aby bylo také vzpomenuo zvláště horlivých čapkovců, ujišťuji vás, že nechybí mezi námi ani ti, kdo nedostupné svazky si vlastnoručně opisují, aby je měli po ruce. A věříte, že na těchto čtenářích každou takto opsanou knihu poznáte?

A protože vlastně nemluvíme o knihách a o obrazech, ale jen a jen o LIDECH, vzpomeňme všech čapkovských badatelů, vydavatelů, organizátorů výstav, herců, kteří svým hlasem ztvárňují dílo bratří Čapků do nových poloh, všech bibliografů, knihovníků, knihkupců a antikvářů, bez nichž bychom de snad ani k hledané knížce bratří Čapků nedostali.

Ale abychom si jenom nepochvalovali co máme a co jsme udělali. Co kdyby SBČ po vzoru Klubu přátel českého jazyka vydávala aspoň čtyřikrát do roka cyklostylovaného ZPRAVODAJE, v němž by zveřejňovala pro členy SBČ podstatné výňatky absolvovaných přednášek? Vždyť na půdě Společnosti bylo už prosloveno na šedesát přednášek, z nichž většina zmizela v propadle zapomnění bez možnosti ovlivnit, podnitit a prohloubit poznatky mladších badatelů. Stejně tak je dosud nevyužita BIBLIOGRAFIE pořizená dr. Miroslavem Halíkem. Kolik badatelů by vzalo za vděk moci do ní aspoň nahlédnout. Copak myslíte, že zahraniční monografie byly by bez halíkovské bibliografie vůbec možné? Vemte si např. takovou monografii Olega Maleviče, vydanou v Moskvě 1968, a o dalších ani nemluvě.

A probíráte-li se měsíčníkem „Přehled kulturních pořadů v Praze“, udiví vás, kolik

divadel, výstavních sání, biografů, recitačních souborů a jednotlivců se soustavně obírá dílem bratří Čapků. Nakonec sami vidíte, že s dílem bratří Čapků se lze setkat kdekoli, tam se jen vrtáme. Těší se neutuchajícímu zájmu, obdivu a serióznímu bádání. Stačí vyzvednout přínos olomoucké university Františka Palackého, která v pracích svých učitelů a žáků přinesla několik pozoruhodných výsledků a poznatků. Ostatně v druhé půli dnešního pořadu budeme mít příležitost seznámit se s několika ukázkami jejich prací.

Z mnoha materiálů, jež byly a jsou v obou rodinách bratří Čapků nebo byly a jsou až už v muzeích v Malých Svatoňovicích nebo ve Strži u Dobříše či na výstavách v Památníku písemnictví v Praze - záslužným činem by bylo pořídit publikaci Bratří Čapkové ve fotografii, což u jiných spisovatelů u nás i v cizině se dalo a děje pravidlem.

A listujeme-li jenom takovou edicí jako je Biografie a dokumenty v nakladatelství Reclam a prohlížíte-li svazky např. Thomas Mann nebo Hermann Hesse, zatrne vám, co kdybychom se tak jednou i my dočkali svazku o bratřích Čapcích. Co nevidět vzpomeneme 40. výročí smrti obou bratří a literární věda nám doposud takovou publikaci dluží.

Společnost bratří Čapků má svůj úkol vykótován, postupných cílů už dosáhla, ale čas dává dílu bratří Čapků nové valéry, jež pozměnily nejen stanovky, ale celý způsob práce, jak včleňovat dílo bratří Čapků do širších souvislostí. Ne jeden zasvěcený čtenář a znatel díla si třeba posteskl "Jen úplný

soubor všech článků Karla Čapka o umění by nám dovolil analyzovat estetické názory autora knihy „Marsyas“. Ale copak takový soubor máme?“

Víme, že k pochopení odkazu obou bratří je poznání, že tu jde o tvorbu určitého uměleckého typu, který vyrostl v konkrétní historické situaci a musel se vyrovnávat s dobovou realitou, přijímat a přetvářet podněty ideové a vytvářet si svůj názor. Ovšem stejný názor sehrává v různé historické situaci různou úlohu.

A tu jsme u posledního úkolu Společnosti bratří Čapků : nezapomínat na proměňující se interpretaci odkazu bratří Čapků. Jako každá generace má nejen právo , ale i povinnost zdůraznit jiné rysy než autor - odtud pak ony věčné návraty ke skutečným hodnotám - má tuto povinnost i SBČ, aby dílo pojímala v dobovém kontextu.

Jen tak můžeme ocenit všechny podněty bratří Čapků a rozpoznat jejich význam v českém a světovém písemnictví.

BIBLIOGRAFIE KNIH JOSEFA ČAPKA.

Knihy napsané společně s bratrem Karlem:

Zářivé hlubiny a jiné prózy, 1916

Krakonošova zahrada, 1918

Ze života hmyzu, 1921

Lásky hra osudná, 1922

Adam Stvořitel, 1927

Devatero pohádek a ještě jedna od J.

Čapka jako přivažek, 1932

Samostatně :

Lelio, 1917

Nejskromnější umění, 1920

Pro delfína, 1923

Země mnoha jmen, 1923

Umělý člověk, 1924

Ledacos, 1928

Povídání o pejskovi a kočičce, 1929

Stín kapradiny, 1930

Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček a
detektývové, 1932

Jak pejsek s kočičkou slavili 28. říjen
1933

Jak se dívat na moderní obrazy, 1935

Kulhavý poutník, 1936

Diletantská povídka, 1937

Umění přírodních národů, 1938

Posmrtně :

Básně z koncentračního tábora, 1946

Co má člověk z umění, 1946

Psáno do mraků, 1947

Rozpomínky, 1947

Za bratrem Karlem, 1948

Povídejme si, děti, 1954

O sobě, 1958

Moderní výtvarný výraz, 1958

Korespondence :

Viktor Dyk - St. K. Neumann - bří Čapkové,
1962

Nepřicházejí vhod /Josef Čapek - Bohuslav
Reynek/, 1969

BRATŘÍ ČAPKOVÉ OČIMA MLADÝCH

Bibliografie disertačních prací na čapkovské témata, zpracované na katedře bohemistiky a slavistiky filosofické fakulty university Palackého v Olomouci v letech 1948-1976.

I. Disertační práce:

Bulín, Ladislav : Prózy mladého Karla Čapka. 1948, oponent prof. dr. O. Králík.

Hrab, Svatopluk : Buržoazní ideologie v díle Karla Čapka. 1952, prof. dr. J. Popelová-Otáhalová.

Hrbek, Tomáš : Geneze Čapkova Loupežníka. 1973, prof. dr. O. Králík.

Stýskal, Jiří : Novinář Josef Čapek po Mnichovu a na počátku okupace. In : J. s. : Tři studie o literární a divadelní publicistice třicátých let. 1968, prof. dr. O. Králík.

Valouch, František : Cesta Karla Čapka od relativismu k antifacišismu. 1962, prof. dr. O. Králík.

II. Diplomové práce:

Hrbek, Tomáš : Čapkův Loupežník. 1970,
vedoucí práce prof. dr. O. Králík

Kopřivová, Karla : Lidovost próz Karla
Čapka. 1957, doc. Dr. J. Skalička

Kurečková, Karla : Karel Čapek v české
literární kritice. 1969, prof. dr.
O. Králík

Nováková, Jana : Dialog ve hrách Karla
Čapka. 1964, doc. Dr. J. V. Bečka

Koubal, Jan : Josef Čapek, Stín kapra-
diny. 1972, prof. dr. O. Králík

Valouch, František : Dvě čapkovské ka-
pitolky. 1962, prof. dr. O. Králík

Vlčková, Eva : Hovorové prvky v díle
Karla Čapka. /Povídky z jedné a
z druhé kapsy./ 1961, doc. Dr. J. V.
Bečka

Na katedře výtvarné teorie a výchovy byly
zpracovány tyto práce :

1. Diplomové práce :

Pečínková, Pavla : výtvarné studie a
kritiky bratří Čapků v období před
první světovou válkou. 1975, vedou-
cí práce dr. A. Nádvorníková

Petrová, Sylva . Scénická tvorba Jo-
sefa Čapka a její místo v pokrokovém
uměním mezi dvěma válkami. 1976.
vedla dr. A. Nádvorníková, konzul-
tant dr. J. Stýskal

2. Seminární Práce:

Pečínková, Pavla : Disertace Karla Čap-
ka. 1975, vedla dr. A. Nádvorníková
/Práce získala 1. cenu v celostátní
soutěži./

Soupis sestavila Kateřina Menclová, poslu-
chačka oboru češtiny - výtvarná výchova.

II. ZPRÁVY Z ČINNOST SBČ - OHLASY

V a l n á s c h ů z e Společnosti bratří Čapků koná se v pondělí 17.IV.1978 v 17 hodin ve Smetanově muzeu.

Na literárním podvečeru, který SBČ uspořádala 21. února, pronesl dr. Bejblík úvodní slovo na téma G. K. Chasterton a Karel Čapek. Účinkoval člen činohry ND Miroslav Doležal a člen Městských divadel pražských Jaromír Spal.

Dne 9.Března pořádala SBČ večer na paměť svého dlouholetého předsedy národního umělce Františka Langera k 90. výročí jeho narození. O spisovatelově životě a díle promluvil dr. Jan Procházka, účinkovali členové Městských divadel pražských Nina Jiránková, Eduard Dubský a Miroslav Masopust.

V 6. č. časopisu Umění z r. 1977 /Academia Praha/ vyšla studie Jiřího Opelíka „Dvě pařížské cest Josefa Čapka“ /str. 526-539/. Studii doprovází devět reprodukcí.

Japonský překladatel K. Čapka nám ze svého lednového pobytu v Praze sdělil, že se vrací do Japonska, aby pracoval na překladu Továrny na absolutno.

Ve II. kvartálu letošního roku vyjde v Melantrichu monografie Karel Čapek od Františka Buriánka. Autor se v ní soustřeďuje na pokrokové rysy Čapkova života i tvorby a podobně se zabývá Čapkovou prací literární, divadelní i novinářskou.

Izobrazitelnost Iskustvo v Moskvě připravuje v edici „Pokrokoví výtvarníci světa“ studii o J. Čapkovi z pera J. K. Vinogradové s barevnými reprodukcemi umělcových děl.

Berlínské nakladatelství Akademie Verlag

otisklo v loňském XXII. Svazku Časopisu pro slavistiku čapkovskou studii J. Poláka o vztahu dramatu RUR a Továrny na absolutno ke Krakonošově zahradě bratří Čapků.

Místo pro Jonathana - úvahy a glosy K. Č. z let 1921-1937, jež vydalo Symposium v edici Čeští mistři pera, lze koupit v pražských antikvariátech.

Kabinet českého jazyka Krajského pedagogického ústavu v Plzni vydal pro vnitřní potřebu škol Západočeského kraje publikaci Miloslava Waise CHYŠE V ŽIVOTĚ A DÍLE KARLA ČAPKA k 50. výročí Čapkova pobytu u Lažan-
ských v Chyši.

„Mám někdy takový dojem“, píše nám spisovatel Radovan Šimáček, „že si zvykám jen na všechno hubovat. Jí Vám chci poděkovat za kulturní pořady, které pro nás s tak velkým vynaložením práce uskutečňujete. Říkám jim kulturní koupel a věřte mi, že je člověk v rutíně dnešního života potřebuje. Večer O. Scheinpflugové mne překvapil recitací nevydaných textů. Lituji, že čtenářsky musíme na vydání tak dlouho čekat. Není naděje alespoň na částečné vydání z ryze divadelní tvorby? Myslím, že i poslední číslo bulletinu našlo správné zaměření. Obsah se mi zdál nanejvýš zajímavý.“

V archivu K.Č. je žakovský sešitek, v němž je drobným písmem popsáno 20 stran. Autor si tu podrobně vypisoval, v které zemi a v které pohádce se vyskytuje živá voda a Popelka, Šípková Růženka a smrt, zlodějna, láska, tři synové, poesie a dvanáct dalších motivů. Protože má v knihovně na třicet svazků Pohádek světové literatury, jež po první svě-

tové válce vycházely v Jeně a v Berlíně, je zřejmo, jak pohádky celého světa studoval, aby pak napsal své původní a ničemu nepodobné Devatero.

Ve čtvrtek 30. března se koná v muzeu Bedřicha Smetany /Praha 1, Novotného lávka 1/ podvečer SBČ TRAPNÉ POVÍDKY KARLA ČAPKA. Účinkují členové Městských divadel pražských Irena Kačírková a Svatopluk Beneš. Začátek v 18 hod.

K technickým závadám, které poněkud zkreslily účín večera k nedožitým narozeninám dr. Františka Langera, pořádaného 9.3., podáváme vysvětlení a prosíme za omluvu:

Vážení,

Z celého srdce Vám děkuji za vaši účast na vzpomínkovém večeru k nedožitým devadesátinám spisovatele Dr. Františka Langera. Je mi líto, že umělecká část pořadu dopadla vinou špatné zvukové aparatury jinak, než si organizátoři večera představovali.

Oni i já se Vám za to omlouváme.

SBČ

A Anna Langrová

Zpravodaj SBČ, 5. číslo, únor 1978
Neprodejný výtisk - jen pro vnitřní potřebu
Společnosti bratří Čapků. Z pověření výboru
SBČ redigují K. Čechák, J. Opelík, J. Raitma-
nová-Scheinpflugová, J. Slavík, J. Šetlík.
Zpravodaj je rozesílán podle potřeby a
technických možností.

Adresa Společnosti: Poštovní schránka 284,
hlavní pošta, Jindřišská 14, 110 00 Praha 1.
Účet u Státní banky čs. Praha 1, č. 11-3001-
8, běžný účet č. 909 542 České státní spo-
řitelny, městská pobočka Václavské nám. 42,
110 03 Praha 1.